

MEGJELNIK ÉVENKINT HATSZOR:
JANUÁRIUS, MÁRCIUS, MÁJUS, JULIUS, SZEPTEMBER ÉS NOVEMBER HÓNAPOK 20-IKÁN.

MAGYAR IPARMŰVÉSZEZET.

1898.

I.
ÉVFOLYAM

5. SZ.

MÁRCIUS HÓ.

SZERKESZTI

FITTLER KAMILL.

FŐMUNKATÁRS

GYÖRGYI KÁLMÁN.

NY. MUSEUM KÖNYVTÁRA
L. Nyant. Bvedéknapló

KIADJA
A MAGYAR IPARMŰVÉSZEZETI TÁRSULAT.

MORELLI GF. I

Előfizetési díj egy évre 5 forint.

MAGYAR IPARMŰVÉS ZET.

I. ÉVFOLYAM. 1898. MÁRCIUS HÓ. 5. SZÁM.

TARTALOM.

C—s. Lotz Károly ünneplése ... 193
 —r.— Aktuális kérdések ... 197
Divald K. A bártfai szobrásziskola ... 201
Figerus E. Két erdélyi mellboglár ... 208
H. Gaál A. Gróf Károlyi Alajos palotája ... 210
Fittler K. Butoriparunk helyzete ... 215
Gy. A levélbélyeg-pályázat ... 218
 Folyóiratok ... 219
 Új művek ... 225
 Különfélék ... 229
 Hivatalos tudósítások ... 235
 Hirdetések.

L'ART DÉCORATIF HONGROIS.

I-re ANNÉE. MARS 1898. 5-ième NUMÉRO.

TABLE DES MATIÈRES.

C—s. Fête en l'honneur de M. Ch. Lotz ... 193
 —r.— Questions actuelles ... 197
Ch. Divald. L'école de sculpture de Bártha ... 201
E. Figerus. Deux pendants de collier de Transylvanie ... 208
H. Gaál A. Appartement de M. le comte Éloi Károlyi ... 210
C. Fittler. La situation de l'industrie hongroise du meuble ... 215
Gy. Concours pour les timbres-poste ... 218
 Revues ... 219
 Ouvrages parus récemment ... 225
 Divers ... 229
 Renseignements officiels ... 235
 Annonces.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út 33—37. sz.

* *

Előfizetési díj a Magyar Iparművészet egy évfolyamára 5 frt.

Honi gyártmány.	Villamos- és gáz-csillárokat ajánl a	Stílszerű munka.
CSILLÁRGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG		
Budapest, VII. ker, Ilka-utca		
a (Csömöri-úttól jobbra, a Stefánia-út mögött, közlekedés a zuglói lóvasúttal.		
* Olcsó árak. *	Teljes ház- és lakás-berendezésekre, eredeti tervezetekkel és költségvetésekkel <i>díjmentesen</i> szolgálunk.	* Olcsó árak. *

KÖNIG IZIDOR	Budapest, VII. Aréna-ut 7./a.
műbutor-asztalos és diszító.	Az arany érdem-kereszt és a spanyol koronás arany-érem tulajdonosa. 1885 Budapest nagy díszoklevélt díj. 1888 Brüsseli világiállítás díszoklevélt díj. 1896 ezredévi kiáll. nagy állami arany-érem, stb.

SCHLICK-féle	vasöntöde és gépgyár-részv.-társaság
Budapest.	KÉSZÍTMÉNYEI:
Gyár és irodák:	építési vasmunkák, istálló berendezési cikkek, vashidak és tetőszerkezetek, vasöntvények, oszlopok, épület-bádogosmunkák, fém-diszitmények, műemlékek, szobrok, gőzgépek és kazánok, utihengerek, teljes körszivattyú telepek berendezése, zsillipek, átereszek, felvonógépek, tartányok, csövek, „Reform“ viztisztító készülék (Popelka szabadalma). Vasuti kocsik: teher és személyszállításra. — Hengerelt és szögecselt vasgerendák.
VI, Külső Váci-út 29—37.	

LOTZ KÁROLY ÜNNEPLÉSE.

— 1898. február 27. —

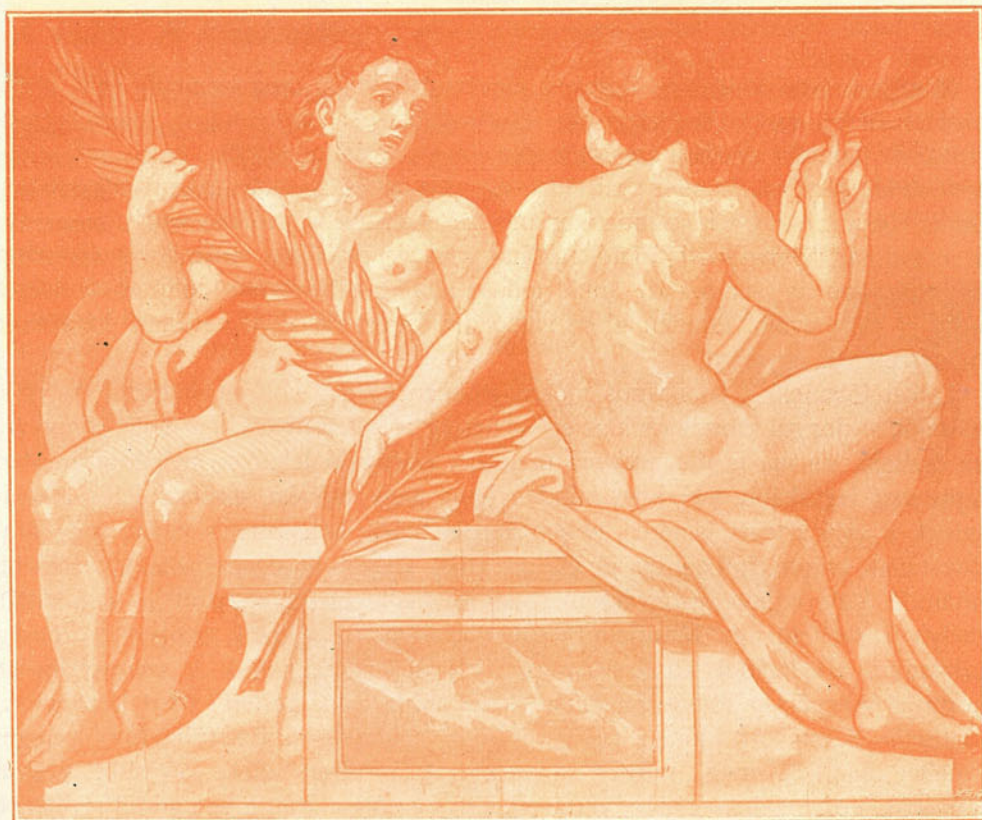
Mintha valami tündéres álomkép elevenedett volna meg szemeink előtt, olyan volt az estély, mely Magyarország közönségének a színevirágát iparművészeti palotánk ünneplő díszben ragyogó csarnokaiba összegyűjtötte, hogy ott lelkesedésének közéletünkben vajmi ritka, egyakarató és spontán megnyilatkozásával ünnepelje a mestert, a ki mindenkor messze elkerülve a profán lármát, megvetve a manapság gyakran fölríanó reklámharsonák előidézte pillanatnyi sikereket, félévszázadon át csöndes, de annál áldásosabb munkásságban töltötte el idejét, soha el nem évülő, minden időre szóló dicsőséget szerezve nevének, hazájának, művészetének egyaránt.

Lelket fölemelő s tanulságos mozzanatokban gazdag volt ez ünneplés, melyben tisztelői, — joggal mondhatjuk az egész ország — részesítették, s a mely bizonyára az őszhajú, de ma is ifjú erejével magasan szárnyaló lélekkel megáldott mestert lepte meg leginkább, a ki, mint minden igazi nagy művész, teremtő lelke alkotásainak a való értékét ismerve, ebben kereste tiszta öntudattal s találta meg fáradozásának, szüntelenül a szép, jó és igaz útját követő törekvéseinek legbecsesebb jutalmát. Vele együtt bizonyára másokra is meglepetésként hatott az a hódolat, melylyel szellemi és társadalmi előkelőségeivel az élén a magyar közönség jubileuma alkalmából körülrajongta. Minduntalan hallhatjuk a szemrehányást, hogy a magyarság művészetünk és annak kimagasló mesterei iránt közönnyel viseltetik. S ime oly időben, mikor művészi életünket sűrűn fölmerülő beteges tünetek bénítják meg, midőn művészetünk mezején többé-kevésbé avatott tényezők, érdemekben gazdag mesterek meghurcolása árán is seregestül röpitének világgá az előlegezett dicsőség kétes glóriájával megkoszorúzottan neveket, a művészeti ügyekben szánalmasan járatlannak híresztelt közönség figyelme az

úttörő mesterek egyike felé fordúl, a kit nagyhangú kikiáltók nem emlegetnek, a kinek neve, csöndes magányában szerényen megvonuló hatalmas egyénisége szinte elvész a művészháborúnak elnevezett kavardás puszkapor felhőiben, a kinek szívet-lelket megragadó, magyar szívhez szóló alkotásaival azonban léptenyomon találkozik, valahányszor monumentális palotáinkban, melyeket kulturánk, közéletünk templomai gyanánt emeltünk, megfordúl s a kinek korszakos munkásságáért bizonyára nem pusztá véletlenségből nyújtja az elismerés pálmáját.

Művészetünk jelen válságos idejében bizonyára keresve sem akad mesterünk, a ki a közönség ünneplésével csöndes magányából az őt joggal megillető piedesztálra ragadtatva, nálánál alkalmasabb lenne arra, hogy nagy kerülőkön bolyongó fiatalabb művésznemzedékünknek követendő mintaképül tüntessük föl. Idegenből szakadt hozzánk, a magyar föld asszimiláló erejének a hatása alatt azonban minden ízében magyarrá lesz, a mivé a művészt korántsem az teszi, hogy itt született, hogy magyarul beszél, hanem, hogy eszméi a magyarság szellemében nyilatkoznak meg, midőn ezeknek ecsetjével kifejezést ad.

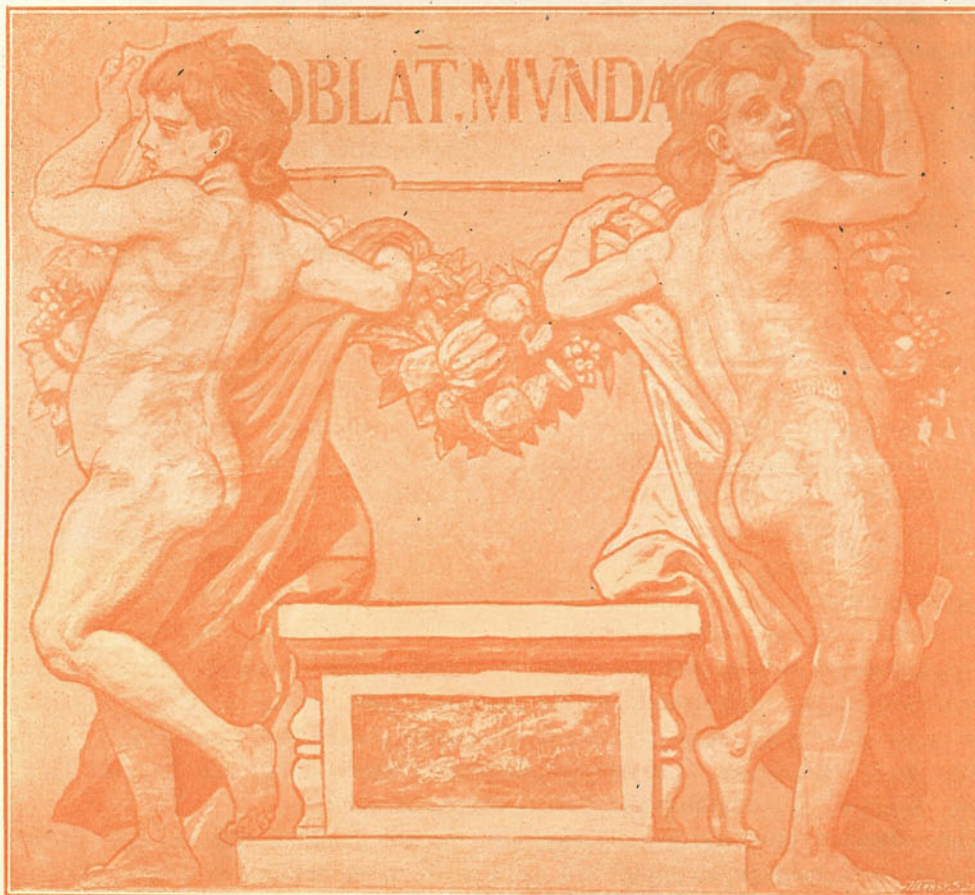
Lotz Károly művészetében bőven akadunk vonásokra, a melyek a szó igaz értelmében véve őt magyar festővé teszik; egyike ő azoknak az úttörőknek, a kikkel a *művészetek történetével Magyarországon* foglalkozó krónikás, a hosszú

Lotz K. színes kartonja.

A LIPÓTVÁROSI BAZILIKA MOZAIKJA.

pihenő után újjáéledő magyar művészet történetének az elbeszélésébe foghat. Idegenben tanúl, ott kezdi pályáját, de mihelyst visszakerül a második s igazi hazájává lett földre, valóságos rajongással lát hozzá, hogy a magyar nép, hazánk

Lotz K. színes kartonja

A LIPÓTVÁROSI BAZILIKA MOZAIKJA.

legmagyarabb vidékének a költészetét életképein vászonra vesse. S a mint ez a magyarok lelkületét szintén oly élénken jellemzi, a múltakon való elmerengés is hatalmas jellemző vonása művészi egyéniségének. Ez készíti arra, hogy a magyar nemzet dicső korszakait ecsetjével szeméink elé varázsolja, történelmünk nagy alakjait a múltból fölidézza. A kartonok hosszú sora készül műtermében, nagy részük ma freskók képében legjelentősebb középületeink díszei. A budapesti Vigadó, a Nemzeti Múzeum s az Akadémia csarnokaiban levő művei a monumentális falfestészet maradandó becsű, mintaszerű alkotásai. Az opera mennyezetképe, mely fejlődése tetőpontján tünteti föl a mestert, a díszítő festészet műtörténelmi jelentőségű munka s fényes bizonyága annak, hogy csakis álbüszkeség sugallta fölfogás az, a mely ma is hangoztatja, hogy a képzőművészet egyik vagy másik ágának alárendelten dolgozni nem önérzetes festőművészhez illő föladat.

Az igazi művész nem kicsinyel semmiféle föladatot, a melylyel a szép diadalát elősegítheti, mert tudja, hogy nem a föladatok minőségétől, hanem azok művészi megoldásától függ alkotásainak az igazi értéke. Lotz Károlynak üvegfestményekhez, mozaikokhoz stb. készült kartonjai bizonyára túl fogják élni nem egy, csupán múzeumok számára dolgozó egyéniségét, vásznai nagy méreteivel pótolni törekedő festő alkotásait, a ki — sokan vannak ma ilyenek, — nagyúri büszkeséggel vigyáz, nehogy pusztán kabátja szélével is megérintse azt a korlátot, melylyel korlátolt idők fölfogása a művész mezejét a művészi iparétól mesterségesen elválasztotta.

S mintha a félszázados pályája folyamán tevékenységét a képzőművészet összes ágaival kapcsolatba hozó mester ünneplése alkalmával e fölfogás végre nálunk is megdőlt volna. Ennek a manifesztálása volt ránk nézve a legörvendetesebb mozzanata az estélynek, a melyen a magyar művészi iparnak emelt otthonunkban a magyar monumentális falfestészet atyamesterét a renaissance fénykorának művészünnepélyeire emlékeztető fénynyel és lelkesedéssel dicsőítették.

Mielőtt erről szólnánk, szükségesnek tartjuk a jubileumnak arról a lélekemelő mozzanatáról is megemlékezni, mely a festészet egyéb fajaiban is kiváló mesterünk egyéniségének a megvilágítását is teljesebbé teszi s a mely őt magát ép úgy, mint azokat, a kik ennek tanúi voltak, bizonyára a leginkább meghatotta.

A magyar nők hódolata volt ez, a kik a tavasz első virágaival kezükben adták át elismerésüknek poetikus zálogát a mesternek, a ki gyöngéd fölfogással és költői szívvel tünteti föl őket műveiben azon az erkölcsi magaslaton, a melyen Magyarországon a magyar asszonyok a legzivatárosabb időkben is mindenkor fönn tudták magukat tartani, tette pedig ezt a mester olyan időben, a mikor kóros áramlatok hatása alatt irodalom, művészet szinte versenyez a herosztrateszi munkában, hogy olcsó sikerek elérése kedvéért sárba rántsa a nőt, a ki tiszta szíve gyöngédségével az erkölcsök tisztaságának, a nemzetek támaszának a föntartója és az egészséges, a nemesebb ideálokért küzdő művészeti kultusz lángjának is egyik leghathatósabban élesztő tényezője.

Halaványak a vonások, a melyekkel Lotz Károly hatalmas művészi egyéniségét vázoltuk, csak halaványan elmosódó képben tükröztethettük vissza az ünnepet is, a melynél fényesebbet még alig ültünk meg művészi életünk egész folyamán s a melynek ránk nézve leginkább megnyugtató, nekünk legtöbb örömet szerző vonása az volt, hogy a nagy közönséggel együtt részt vettek benne képzőművészetünk összes ágainak a művelői: az építészek, a kiknek alkotásait a mester ecsetjével még maradandóbb értékűvé tette, a szobrászok, a kik közül sokan vele vállvetve munkálkodtak közre e téren, a maguk körében is sok felé húzó festők szintén mind és ugyanazon egy akarattal. Képíróink, a kik pedig eddig leginkább húzódtak tőlünk, adtak kifejezést ünnepélyesen a magyar képzőművészet és iparművészet testvérisülésének, a melynek Lotz Károly ünneplése hallgatag szimboluma volt.

Adja a mindenható, hogy a munka terén is érvényesüljön a harmónia, mely a működésével képzőművészetünk egész körét fölkaroló mesterünk ünneplésekor művészi életünk összes tevékeny elemeit egybegyűjtötte. A műtörténelem tanulságai szerint ez a harmónia volt mindig minden művészi virágzás alapja.